

чила. Може ли тържественното въспоминание на този великъ и важенъ день да не говори на Търновчанина за свобода? Това е невъзможно. Да видимъ, прочее, какво ни говори за свободата днешното наше тържество.

Но, може нѣкои и, вѣроятно, мнозина да кажатъ; *«накъ за свобода ще ни говорятъ! ние чакаме и желаеме да чуваме въ такива то дни свършено друго, а намъ ще говорятъ накъ за свобода и сѣ за свобода»*.

Възможно е, или за вѣрване е, че се говори за свободата, наистина, твърдѣ често. Но какво да се прави, братие, когато *свободата* е хубаво, свето нѣщо? Когато *тя* е най-висшето благо за челоуѣка тукъ на земята? когато *тя* е най-яката и даже единственната основа за истински напредѣкъ и за истинско благополучие на народитѣ? Когато безъ *нея* невъзможенъ е честитъ частенъ и народенъ животъ? На кждѣто и да се обърнемъ, отъ най-стари времена и до днесъ, ние на всекъждѣ виждаме и чуваме, че сѣ за свобода се е проповѣдвало и проповѣдва, сѣ *тя* се е полагала за основа на всичко добро, сѣ за *нея* хората сж правили най-голѣмитѣ жертви. Спасителятъ благоволи да пострадае на кръстѣтъ за да ни направи *свободни чада Божии*. Най-великиятъ умове на свѣтътъ посветявалъ сж всичкитѣ си усилия за да приготвятъ за челоуѣцитѣ възможностъ на свободно живуване. Народитѣ за нищо друго не сж правили толкова много и скжни жертви, не сж проливали толкова много потоци кръвъ, колкото за запазване на свободата си. Та и ние, Българетѣ, въ продължение на петстотинъ години отъ какво се най-много теготѣхме, кое съставляваше най-голѣмата наша злочестина? Не това ли, че бѣхме лишени отъ свобода? За какво най-много тѣжахме и въздишахме?— Не за свобода ли? За какво се працахж на заточение, гниехж въ тъмницитѣ, висѣхж по бѣсилкитѣ най-добритѣ наши мжжѣе?— Не за свобода ли? Но освѣнъ всичко това, докарайте си още, братие, на умъ и днешниятъ день преди петъ години. Радоста ни бѣше неописана, когато преди петъ години на днешниятъ день ние видѣхме